

ESITELMÄ 1

(Työryhmä: Viestinnän ja vuorovaikutuksen näkökulmia kestävään energiamurrokseen)

Resilienssin rakentuminen energiamurroksessa

Leena Mikkola, Ilari Ceder & Lassi Rikkinen

Kansalaisten ymmärrys energiamurroksesta, kestävyyttä vahvistava toiminta ja valinnat sekä sitoutuminen uusiin energiaratkaisuihin edellyttävät epävarmuuden sietämistä. Koska energiassa on kuluttajien näkökulmasta kysymys hyvin abstraktista asiasta, jo pelkästään tiedon saaminen ja ymmärryksen rakentaminen siitä, mitä erilaiset ratkaisut omassa arjessa tarkoittavat, voi olla monille haastavaa. Tämän vuoksi on äärettömän tärkeää, että tunnistamme ja ymmärrämme, millaista energiapuhetta mediassa, sosiaalisessa mediassa, yhteisöissä ja interpersonaalisessa vuorovaikutuksessa syntyy ja esiintyy. Energiapuhetta voi tarkastella informaatioarvon ja vaikuttavuuden näkökulmasta, mutta olennaista on myös se, miten energiapuhe rakentaa ja mahdollistaa yhteiskunnallisen, yhteisöllisen ja yksilön resilienssin rakentumisen.

Resilienssi on käsitteenä monimerkityksellinen. Sillä tarkoitetaan sinnikkyyttä ja kykyä sietää räsitystä, ja se suomentuu myös vastustuskyvyksi ja selviytymiskyvyksi. Tässä esitelmässä resilienssi määritellään viestintäprosessiksi, jossa yksilöt, yhteisöt ja ryhmät rakentavat uutta normaalia yhteiskunnallisessa ja ekologisessa murroksessa. Resilienssi ei siis ole yksilöllinen piirre tai yksilön ominaisuus, vaan vuorovaikutusilmiö. Lähtökohtana tarkasteluun on resilienssin viestintäteoria (Buzzanell 2010; 2018), jossa resilienssin kuvataan rakentuvan viidestä resilienssiprosessista. Uuden normaalin rakentaminen tarkoittaa uusien rutiinien ja narratiivien vakiinnuttamista vakauden luomiseksi. Identiteettiankkureiden vahvistaminen viittaa myönteisten identiteettien ja merkitystä antavien ydinarvojen vahvistamiseen. Verkostojen ylläpito ja hyödyntäminen merkitsee sosiaalisten, ammatillisten ja digitaalisten yhteyksien aktiivista käyttämistä tuen saamiseksi. Vaihtoehtoisten tulkintalogiikkojen rakentamisella tarkoitetaan uusien, rakentavampien tapojen kehittämistä muutoksen ymmärtämiseksi. Tuottavan toiminnan korostaminen viittaa puolestaan myönteisen toiminnan esiin nostaminen samalla sen sijaan, että pysähdyttäisiin kielteisiin tunteisiin. Resilienssi on siis vuorovaikutuksessa tapahtuvaa merkitysten ja käytänteiden rakentamista, mitä pidetään jatkuvasti yllä vuorovaikutuksessa.

Tässä puheenvuorossa tarkastellaan teoreettisesti sitä, miten resilienssin viestintäteoriaa voi soveltaa energiapuheen tarkasteluun. Millaisia resilienssiprosesseja eli merkityksenantoja energiapuheessa voi tunnistaa? Ovatko jotkut puhettavat dominoivia? Voidaanko tunnistaa uudenlaisia resilienssiprosesseja, jotka syntyvät juuri energiapuheessa tai muutoksen tarkastelussa? Tarkastelussa pyritään vastaamaan siihen, miten olisi mahdollista rakentaa ennakoivia resilienssinarratiiveja, jotka tukevat kansalaisia epävarmassa energiamurroksessa.

Kirjallisuus

Buzzanell, P. M. (2010). Resilience: Talking, resisting, and imagining new normalcies into being. *Journal of Communication*, 60(1), 1–14. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2009.01469.x>

Buzzanell, P. M. (2018). Communication theory of resilience: Enacting adaptive-transformative processes when families experience loss and disruption. Teoksessa D. O. Braithwaite, E. A

Suter, & K. Floyd (toim.) *Engaging theories in family communication: Processes and problems* (2. painos). Routledge.